

Abstract

ภายหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ความเป็นพลเมืองในยุค new normal ได้มีการเปลี่ยนแปลงในเชิงความหมายและการดำรงชีวิตไปในรูปแบบที่เน้นการพัฒนาไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ตามแนวความคิดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ภายใต้ระบอบการปกครองประชาธิปไตยแบบเสรี ที่ยกย่องให้ความเป็นพลเมืองเป็นเรื่องสำคัญแนวคิดความเป็นพลเมืองเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยสามารถดำเนินการได้ หากประชาชนในประเทศเป็นได้เพียงคนในบังคับ (subject) ที่คอยรับผลของนโยบายของรัฐบาลก็จะทำให้รัฐบาลไม่ว่าจะเป็นระบอบใด ๆ ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อประชาชน และถ้าเกิดขึ้นในระบบประชาธิปไตยก็จะเกิดสภาพที่ประชาชนเป็นไทเพียงสามนาทีก่อนเลือกตั้ง และเป็นทาสไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้ง ในทางตรงกันข้าม หากประชาชนในประเทศเป็นพลเมืองผู้กระตือรือร้น พลเมืองดังกล่าวจะเป็นกลไกสำคัญในการบังคับให้รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อประชาชน แต่การจะเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นจำเป็นที่จะต้องเข้าใจขอบเขตและหน้าที่ที่ตนกระทำได้

เยาวชนอายุ 16-18 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนระดับมัธยมปลาย ซึ่งจะเริ่มต้นที่จะเป็นพลเมืองต่อไปในอนาคตจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายของการบริการครั้งนี้เพื่อที่จะเตรียมการการเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นและรับผิดชอบต่อไป การบริการวิชาการ ณ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถอธิบายแนวคิดความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยได้ และ 7.2 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถอธิบายหน้าที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยได้ ผลการให้บริการทางสังคมพบว่า นักเรียนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น และมีความเข้าใจถึงบทบาทของตนเองในฐานะพลเมืองผู้มีสิทธิทางการเมืองดังจะเห็นได้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมจำลองการเสนอการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังจะเห็นได้จากผลของแบบสอบถามที่ความเข้าใจในความเป็นพลเมือง และแนวคิดประชาธิปไตยของนักเรียนในช่วงก่อนโครงการอยู่ในระดับมาก เพิ่มขึ้นเป็นมากที่สุดภายหลังโครงการ ทั้งนี้ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีลักษณะเฉพาะคืออยู่ในแผนการศึกษาแบบนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ ซึ่งอาจจะเป็นที่มาของความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในโครงการ ฯ